

EKOSISTEMINĖS PASLAUGOS NEMUNO ŽEMUPIO IR PAMARIO SENIŪNIJOSE: ŪKININKŲ, VERSLININKŲ IR SENIŪNIJŲ DARBUOTOJŲ POŽIŪRIS

Lina Marcinkevičiūtė¹, Jolanta Vilkevičiūtė²

¹Vytauto Didžiojo Universiteto Žemės ūkio akademija, Kaunas.

²Klaipėdos universitetas, Jūros tyrimų institutas Klaipėda.

Mokslinis tyrimas finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis pagal priemonės Nr. 09.3.3-LMT-K712 veiklą „Mokslininkų kvalifikacijos tobulinimas vykdant aukšto lygio MTEP projektus“

Tyrimo tikslas – siekiant nustatyti egzistuojančias ekosistemų apsaugos bei jų teikiamų paslaugų problemas Nemuno žemupio ir Pamario seniūnijose (pasirinktų seniūnijų teritorijose), išanalizuoti ūkininkų, verslininkų ir seniūnijų darbuotojų požiūrį į ekosistemų išsaugojimą, atskleisti teikiamų ekosisteminių paslaugų problematiką bei teisinio reglamentavimo ypatumus, pasiūlyti galimus sprendimus tyrimo metu nustatytiems problemoms spręsti.

<p>Analizuojant vykdomos veiklos pokyčius skirtingais periodais ((2014-2017), (2018-2019) (2020-2030)), nustatytos dominuojančios pagrindinės veiklos: a) ūkininkavimas (javai, rapsai, bulvės ir kt.) 62 proc. 2014-2017 metais ir 60 proc. 2020-2030 metais; b) gyvulių auginimas (mėsai, pienui) - 42 proc. 2014-2017 metais ir 44 proc. 2020-2030 metais; c) bitininkystė - 14 proc. 2014-2017 metais ir 17 proc. 2020-2030 metais; d) vaistažolių rinkimas - 11 proc. 2014-2017 metais ir 12,5 proc. 2020-2030 metais.</p>	<p>Nustatytas ekosisteminių paslaugų reikšmingumas (vertinant respondentų nuomones) 2014-2030 metų laikotarpyje (dominuojančios aprūpinimo paslaugos (kaita nuo 1,3 iki 1,57 balo), reguliavimo ir palaikymo paslaugos (kaita nuo 2 iki 2,09 balo), kultūrinės paslaugos (kaita nuo 2,3 iki 2,4 balo) (reikšmingiausias balas buvo 1).</p>	<p>Išvardintos esminės paramos priemonės: tiesioginės išmokos (68 proc.), išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių (53 proc.), Natura 2000 išmokos ir su Bendraja vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos (26 proc.) ir kt.</p>	<p>Išanalizuoti informacijos perdavimo (apie paramos galimybes) kanalai: 34 proc. respondentų informaciją gavo iš seniūnijos darbuotojų, 31 proc. iš konsultavimo tarnybos darbuotojų, 14 proc. iš žemės ūkio ministerijos darbuotojų ir 17 proc. teigė, kad paramos galimybės turėtų labiau domėtis patys.</p>	<p>Išvados:1. Išnagrinėjus esminius visų trijų sektorių respondentų pastebėjimus, galima teigti, kad yra nepakankama teisinė bazė aplinką tausojančiai veiklai (pavyzdžiui, kraštovaizdžiui ir etnografiniam kaimui būdingai ekstensyviai gyvulininkystei) saugomose gamtos teritorijose skatinti. 2. Saugomų gamtos teritorijų gyventojai iš esmės turi labai mažai žinių apie jų turimų, valdomų žemės sklypų priklausomybę vienai ar kitai valstybinei saugomai gamtos teritorijos zonai, kokių reikalavimų jie turi laikytis. 3. Ši informacija žmonėms turėtų būti pateikiama paprastai, suprantamai. Labai svarbu, kad visa visuomenė suprastų, jog augalų, gyvūnų, kraštovaizdžio įvairovės palaikymas ir apsauga yra būtini.</p>
---	--	--	---	---